

Madsen: Den høilærede Minister sluttede sit Foredrag med den Betragtning, at Rigsdagen vistnok vilde komme den trængende Commune til Hjælp, men jeg troer, at der er et langt Spring fra at komme Communen til Hjælp, til ved et Penneskræg at eftergive den hele dens betydelige Gjæld. Jeg troer, at vi i den Henseende have et Præcedens at rette os efter, idet vi ved Veiloven, som i forrige Session blev vedtagen i Rigsdagen, eftergave forskellige Kjøbstadcommuner Halvdeelen af deres Gjæld til Veikassen; men man gif noget videre med Hensyn til Kjøbstaden Ribe, idet man ikke blot eftergav den Halvdeelen af Gjælden, men ogsaa sagde, at den anden Halvdeel maatte henstaa rentefrit indtil videre. Jeg troer nu, at man kunde gaae en lignende Vej ved denne Lov, saaledes at man eftergav den heromtalte Kjøbstad Halvdeelen af Gjælden, og vilde man være meget god imod den, kunde man jo sige, at den anden Halvdeel i saa og saa mange Aar skulde staae hen usorandret. Dette troer jeg vilde være i god Samklang med, hvad der blev vedtaget iffor, og det vilde ogsaa give Ministeren en Støtte, naar andre Communer kom med Begjæring om lignende Laan; thi saadanne Begjæringer ville neppe udeblive. De ville vistnok indkomme i Mængde, naar man seer, at en Commune har reist saa betydelige Laan og derefter paa eengang faaer hele Gjælden eftergivet.

Indenrigsministeren: Spørgsmaalet om, hvorvidt der kan være Anledning til at eftergive den hele Gjæld eller kun en Deel af den, eller til, uden Eftergivelse af selve Gjælden, at eftergive Renterne for en Tid, har jeg selvstølgelig ogsaa stillet mig selv, men paa den ene Side har den Omstændighed, at jeg har antaget, at Statskassen dog aldrig vilde faae Noget af sit Tilgodehavende, og paa den anden Side den Omstændighed, at Eftergivelsen af Gjælden er en Betingelse for, at Byen paa anden Maade og ad andre Veie kan reise Penge til en Forbedring af Havnen, for mig været det Bestemmende. Dertil kommer, jeg vil ikke sige som Motiv for mig, men dog som

Noget, der har stemt mig mere for paa den Maade at komme Communen til Hjælp, den Omstændighed, at der naturligtviis har været indgivet paatrængende Andragender om at komme Communen til Hjælp paa en for Statskassen langt mere byrdefuld Maade, nemlig ved at fortsætte Bidragene fra Statskassen til Communen; sammenlignet dermed synes det mig, at man ved det her Foreslaaede kan siges at være forholdsvis godt sluppet. — Naar det ærede Medlem for Standerborg Amts 2den Valgkreds (N. Jensen) bemærkede, at Resultatet ikke blot havde været Kul, men endog negativt, gjælder dette kun om det egentlige Havnearbejde; thi en meget betydelig Deel af de 50,000 Rb., som ere blevne anvendte til at beskytte Byen imod at bortskylles af Søen, har dog havt et positivt Resultat. — Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (Madsen) drog en Parallel mellem den her foreslaaede Eftergivelse af Gjælden og den Eftergivelse af Gjæld, som man har ladet indflyde i Veiloven. Jeg skal indrømme, at der kan gøres en vis Sammenstilling og Sammenligning derimellem; men Parallellen er, troer jeg, ikke tilstede her; thi for det, man i Veiloven har eftergivet Communer og Andre, have de endda faaet et virkeligt nyttigt Activ, som de beholde i deres Eie; men her er netop det Modsatte Tilfældet, idet nemlig en stor Deel af Beløbet, langt fra at kunne betragtes som et Activ, er bleven til en negativ Værdi. — Endnu maa jeg kun bemærke, at det forekommer mig, at man, dengang man foreslog at laane Sæby Commune disse store Summer, og da man i Rigsdagen gif ind derpaa, dog utvivlsomt maa have havt et Slags Formodning om, at Forrentningen af og Afdragene paa disse Laan turde stille sig noget anderledes end Forrentningen og Afbetalingen paa Capitaler, der ere anbragte paa en sikker Maade; thi det forekommer mig aldeles utvivlsomt, at, naar man tilstøder en Commune paa omtrent 5,000 Individuer at optage Laan til Beløb af c. 50,000 Rb., maa man forud være beredt paa, at, hvis ikke Alt gaar over al Forventning heldigt, ville slike Andragender om Eftergivelse nødvendigviis komme bagefter.